

Sygn. akt I AGa 230/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 sierpnia 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Józef Wąsik (spr.)
Sędziowie:	SSA Teresa Rak SSA Robert Jurga
Protokolant:	st. sekr. sądowy Beata Zaczyk

po rozpoznaniu w dniu 4 sierpnia 2020 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa G. P.

przeciwko A. Ł.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 15 marca 2019 r. sygn. akt IX GC 545/17

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że nadaje mu treść:

„I. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 231.810,11 zł (dwieście trzydzieści jeden tysięcy osiemset dziewięć złotych 11/100) wraz z odsetkami liczonymi:

- od kwoty 82.869,42 zł od dnia 24 listopada 2012 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 104.594,68 zł od dnia 9 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty;

- od kwoty 38.802,81 zł od dnia 26 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty;

przy czym, do dnia 31 grudnia 2015r., odsetki naliczane są w wysokości odsetek ustawowych, natomiast od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie;

II. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 27.808 zł (dwadzieścia siedem tysięcy osiemset osiem złotych) tytułem kosztów procesu.”;

2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 19.691 zł (dziewiętnaście tysięcy sześćset dziewięćdziesiąt jeden złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Teresa Rak SSA Józef Wąsik SSA Robert Jurga

Sygn. akt I A Ga 230/19

UZASADNIENIE

Powód G. P. działający pod firmą (...) domagał się zasądzenia od pozwanej A. Ł. (prowadzącej działalność gospodarczą (...)) 231.810,11 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie i kosztami procesu. W uzasadnieniu podał, iż strony pozostawały w stałych stosunkach gospodarczych. Pozwana zamawiała i kupowała u powoda wyroby budowlane i wyposażenia wnętrz w celu ich odsprzedaży. W tym wypadku pozwana zamówiła towary, aby je dalej odsprzedać do M. S. (1), który w Norwegii prowadził działalność gospodarczą w ramach (...) Pozwana nie kwestionowała zamówień ani wystawionych faktur VAT.

Sąd Okręgowy w Krakowie wydał nakaz w postępowaniu upominawczym. Pozwana w sprzeciwie od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wniosła o oddalenie powództwa w całości. Zarzuciła, że:

- nie była z powodem w stałych kontaktach. Sprawa z pozwu to wynik pierwszych, nawiązanych telefonicznie relacji stron. Pozwana świadczyła 2-3 razy i tylko grzecznościowo, miejsce na towar powoda w swoich ciężarówkach. Jej rolą było jedynie zorganizowanie transportu, bo pozostawała w stosunkach gospodarczych z M. S. (1).
- miała jedynie zorganizować transport towarów od powoda do M. S. (1). Powód nie miał wymaganych prawem unijnych uprawnień, na sprzedaż bezpośrednią do Norwegii, natomiast pozwana takie uprawnienia ma. Do tej usługi były potrzebne faktury, które powód wystawił.
- to nie ona, ale M. S. (1) bezpośrednio zamówił u powoda towary wskazane w fakturach. Pozwana nie uzgadniała i nie znała zakresu tego zamówienia.
- nie była stroną umowy sprzedaży, choć przyznaje że faktury powód wystawił na nią, ale one służyły rozliczeniom w trójstronnej współpracy. M. S. (1) płacił za towary, bezpośrednio powodowi, o czym pozwaną nie informowano, bo nie była stroną ich umowy.

Powód przyznał (k. 164), że M. S. (1) bezpośrednio kontaktował się z nim, ale stwierdził, iż tylko w wykonaniu umowy pozwanej z M. S. (1), zaś pozwana nie wykonywała transportu grzecznościowo, ale realizując zamówienie M. S. (1). Powód ostatecznie przyznał, iż otrzymał pewną część ceny wskazanej w fakturach, nie od pozwanej lecz bezpośrednio od M. S. (1), z którym ustalał zakres zamówienia.

Wyrokiem z dnia 15 marca 2019r Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 21.617 zł tytułem kosztów procesu.

Sąd Okręgowy ustalił następujący faktyczny:

Bezspornie strony z końcem 2012 r., w ramach swobody umów zawarły ustnie umowę. Pozwana współpracowała od 2008r z (...) w Norwegii. Z końcem 2012r. pozwana otrzymała informację od M. S. (1), iż złożył on u powoda zamówienie na wyroby, których jednak powód nie mógł samodzielnie wyeksportować do Norwegii, bo nie ma wymaganych uprawnień celnych (zeznania św. M. Ł. (1) k. 179). S. (1) złożył zamówienie na te towary objęte fakturami z pozwu u powoda, a następnie rozliczał się bezpośrednio z powodem. Powód uzgodnił telefonicznie i wysłał do pozwanej, dwoma transportami meble, drzwi, AGD i zabudowy meblowe przeznaczone do odbiorcy w Norwegii (dowód- listy CMR k. 21, 22 wydruki korespondencji elektronicznej k. 127 i 128, zeznania św. M. Ł. (1)).

Pozwana nie miała wcześniej żadnych relacji z powodem. Pozwana po uzgodnieniach telefonicznych, w krótkim czasie wykonała 2-3 razy transport do Norwegii towarów otrzymanych od powoda. Pozwana przyjęła towary powoda do transportów, które organizowała w ramach własnej współpracy z M.S. (1). Pozwana, aby mogła wykonać transport do Norwegii, musiała otrzymać faktury od powoda, (zeznania świadka M. Ł. (1) k. 179).

Bezspornie powód, prowadząc działalność gospodarczą (...)wystawił pozwanej prowadzącej działalność gospodarczą (...), faktury VAT:

1. (...), z terminem zapłaty 2012-11-23 zł na kwotę 140.869,44 zł, z czego powodowi nie zapłacono 80.869,44 zł. W fakturze wymieniono towary AGD, armaturę i inne towary stanowiące wyposażenie wnętrz;
2. (...), z terminem zapłaty 2012-11-23 zł na kwotę 1.999,98zł. W fakturze wymieniono urządzenie (miernik);
3. (...), z terminem zapłaty 2013-01-25 zł na kwotę 38.802,81 zł. W fakturze wymieniono zlew, ale też zabudowy meblowe wykonane przez powoda;

Nadto powód wystawił pozwanej faktury VAT:

4. (...) z terminem zapłaty 2012-10-16 zł na kwotę 135.300 zł, z czego powód domaga się jedynie skapitalizowanych odsetek. W fakturze wskazano że stanowi zaliczkę na wykonanie mebli schodów i podłóg wraz z montażem w Norwegii.
5. (...), z terminem zapłaty 2012-10-16 zł na kwotę 187.594,68 zł z czego powodowi nie zapłacono 104,594,65 zł. W fakturze wskazano, że kwota stanowi II zaliczkę na wykonanie mebli schodów i podłóg wraz z montażem w Norwegii.

Powód domaga się w procesie tej części ceny i odsetek, których nie uzyskał ani od pozwanej, ani od(...) w Norwegii.

Powód otrzymał od (...)w Norwegii przelewami bankowymi, w okresie od 6.08.2012r. do 7.01.2014r., łącznie kwotę 200.000 zł, opisane jako zaliczki na meble, kuchnie, schody, podłogi. (dowód k. 29- 30)

Nadto powód otrzymał 30.10.2012r., przelewem bankowym od (...)w Norwegii, zaliczkę 60.000 zł na kuchnie AGD, drzwi.(dow. k. 29)

Pozwana dokonała na rzecz powoda dwóch przelewów na łączną kwotę 18.300zł wskazując w tytule część należności z faktury (...) (k. 31) Pozwana przelała powodowi zwrócony jej podatek VAT z faktur wystawionych przez powoda, (zeznania świadka M. Ł. (1) k. 179).

Powód przyznał (k. 164) że M. S. (1) kontaktował się z nim bezpośrednio w sprawie zamówień towarów wskazanych w fakturach. Powód ostatecznie przyznał też (ostatnia rozprawa), iż otrzymał część wynagrodzenia bezpośrednio od M. S. (1).

W odniesieniu do towarów wskazanych w fakturach VAT. Powód wykonywał naprawy mebli na wezwanie (...) w Norwegii. Powód skierował w tym celu swojego pracownika (zeznania świadka M. Z. (1) k. 178)

Przed sądem w Norwegii toczy się postępowanie upadłościowe w stosunku do spółki (...) w Norwegii, której jedynym akcjonariuszem jest M. S. (1) (od k. 199 i tłumaczenie od 216). Z dokumentów wynika fakt zgłoszenia przez pozwaną wierzytelności 640.000, (k. 222), a z kontekstu dokumentu należy wnioskować, iż to kwota wyrażona w koronach norweskich. Żadna ze stron sporu sądowego nie wyjaśniła w toku ostatniej rozprawy co obejmowała kwota tam wskazana, a w szczególności wobec niespornej, szerszej współpracy pozwanej ze spółką (...) w Norwegii, czy zgłoszona kwota obejmowała też należność z faktur przy pozwie.

Powyższy stan faktyczny w sprawie został ustalony na podstawie dokumentów załączonych do akt niniejszej sprawy. Autentyczność wskazanych dokumentów, nie budziła wątpliwości i nie była kwestionowana przez strony. Sąd

uwzględnił wnioskowane przez strony osobowe wnioski dowodowe. Zeznania pozwoliły na uzupełnienie ustaleń faktycznych.

Sąd pominął dowód z zeznań M. S. (1), gdyż Konsul bezskutecznie wzywał go do stawienia. Pozwana, na wezwanie o adres Sądu wskazała ponownie ten sam adres w Norwegii. Strony nie zgłosiły zastrzeżeń, w związku z pominięciem tego dowodu przez Sąd.

Natomiast pozwana wniosła zastrzeżenie co do pominięcia dowodu z zeznań powoda, które uważała za kluczowe dla wyjaśnienia braku po jej stronie zobowiązania. Zarówno powód jak i pozwana nie stawili się wezwani celem przesłuchania w charakterze stron.

Zdaniem Sądu Okręgowego, powództwo należało oddalić, bo powód nie wykazał po myśli art. 6 kc, aby przysługiwało mu w stosunku do pozwanej, roszczenie o zapłatę ceny czy to z umowy sprzedaży (art. 535 kc), czy jak powód też naprowadzał z umowy dostawy (art. 605 kc).

W ocenie Sądu pozwana nie była stroną umowy sprzedaży, choć przyznała że faktury powód wystawił na nią, ale one służyły rozliczeniom w trójstronnej współpracy. Powód nie miał dokumentów pozwalających mu samodzielnie wytransferowanie towarów do Norwegii, a pozwana takie usługi może świadczyć.

W ocenie Sądu powód nie wykazał, do czego był zobowiązany zgodnie z art. 6 k.c, aby z pozwaną zawarł umowę sprzedaży, czy też umowę mieszaną o cechach dostawy. Powód przedstawił jedynie faktury wskazujące na sprzedaż pozwanej szeregu artykułów meblowych i AGD.

Zdaniem Sądu Okręgowego, rachunki te nie noszą śladów akceptacji pozwanej, korespondencja mailowa nic nie wnosi w zakresie ustalenia węzła obligacyjnego. Świadek M. Z. (1) jako ówczesny pracownik powoda, jeździł do Norwegii naprawiać meble i inne wyroby drewniane pochodzące od powoda. Bezsparnie odbywało się to poza udziałem pozwanej. W ocenie Sądu świadczy to o przyjęciu przez powoda reklamacji (...)w Norwegii, skoro wysłał pracownika do naprawy swoich wyrobów. Także bezspornie poza udziałem pozwanej (...) w Norwegii zapłacił powodowi tyle ile uznał, że warto jest świadczenie powoda. Świadczy to o wykonywaniu uprawnień z rękojmi w rozumieniu art. 636 kc, ale w relacjach powód (...) w Norwegii, a nie powoda z pozwaną.

O kosztach procesu orzeczono jak w pkt II sentencji wyroku zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od tego wyroku – w całości - wniósł powód, zarzucając:

1/ rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 535 i dalsze kc, które miało wpływ na treść orzeczenia polegające na ich niezastosowaniu w sytuacji, gdy w stanie faktycznym rozpoznawanej przez Sąd I instancji sprawy wystąpiły okoliczności uzasadniające przyjęcie, że strony łączyła umowa sprzedaży, na co wyraźnie wskazują dowody przeprowadzone w niniejszej sprawie jak również opisy znajdujące się na fakturach i dokumentach przewozu, fakt akceptacji wystawionych faktur przez pozwaną, częściowa zapłata za sprzedany towar oraz fakt dalszego odsprzedania zakupionych od powoda towarów kolejnemu kontrahentowi;

2/ rażące naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 227 kpc poprzez przekroczenie przez Sąd I instancji granic swobodnej oceny dowodów przeprowadzonych w sprawie i dokonanie oceny tych dowodów dowolnie, wybiórczo, wbrew zasadom logiki, doświadczenia życiowego i praktyki gospodarczej a w szczególności:

a/ dowodów z dokumentów tj. kopii faktur VAT, kopii międzynarodowych listów przewozowych, wydruków korespondencji elektronicznej, wniosku oraz protokołu z zawiadania do próby ugodowej, pism procesowych stron oraz zeznań świadków tj. M. Z. (2) oraz M. Ł. (2) w wyniku oceny których Sąd I-szej instancji błędnie ustalił, że pozwana zorganizowała powodowi jedynie bezpłatną usługę transportową, nie pozostawiała z powodem w żadnych relacjach handlowych, grzecznościowo przewożąc towar powoda z Polski do Norwegii, a także grzecznościowo zgłosiła

wierzytelność powoda w toczącym się przed Sądem w Norwegii postępowaniu upadłościowym w stosunku do spółki (...) z siedzibą w Norwegii podczas gdy prawidłowa ocena tych dowodów prowadzić musi do jednoznacznego wniosku, że strony łączyła umowa sprzedaży, z której powód wywiązał się całkowicie a pozwana w zakresie zapłaty ceny jedynie częściowo,

b/ dowodów z dokumentów tj. kopii faktur VAT oraz historii rachunku bankowego za okres 1.06.2012r-8.09.2014r. w wyniku czego sąd I-szej instancji błędnie ustalił, że „pozwana przełała powodowi zwrócony jej podatek Vat z faktur wystawionych przez powoda” w sytuacji gdy prawidłowa ocena tych dowodów musi prowadzić do wniosku, że pozwana częściowo zapłaciła za towar wyraźnie opisany w wystawionych fakturach co potwierdza fakt jego zakupu, a okoliczność ta powoduje, że pozwana uznała roszczenie powoda w stosunku do niej,

c/ zeznań pracownika powoda M. Z. (1) w wyniku czego sąd dokonał błędnej oceny, że zeznania te wskazują, iż powoda łączyła umowa o dzieło z norweską spółką (...) z siedzibą w Norwegii a to w związku z tym, iż świadek jeździł do Norwegii dokonywać prac naprawczych, podczas gdy brak było podstaw w zebranych materiale dowodowym do przyjęcia tego typu wniosków;

d/ dowodów z dokumentów tj. kopii faktur VAT, kopii międzynarodowych listów przewozowych, wydruków korespondencji elektronicznej, wniosku oraz protokołu z zawezwania do próby ugodowej, z zeznań świadków oraz pism procesowych stron wynika bezspornie, że spółka (...) z siedzibą w Norwegii w wyniku czego sąd I-szej instancji błędnie ustalił, iż ta zapłaciła powodowi za jego świadczenie tyle ile uznała za stosowne, przy uwzględnieniu nieudanych napraw powoda, a co świadczyć miało o wykonywaniu rękami w rozumieniu art. 636 kc w relacjach powod, a w/w Spółka podczas gdy brak było podstaw i przede wszystkich dowodów do przyjęcia tego typu wniosków, a nadto ustalenia przez Sąd I instancji wartości świadczenia, które należy się powodowi za dostarczony towar

- które to uchybienia w konsekwencji doprowadziły do błędnego ustalenia stanu faktycznego sprawy i błędnego przyjęcia a przez Sąd I instancji zarówno na etapie subsumcji, jak i wyrokowania, że powoda z pozwaną nie łączyła umowa sprzedaży, a także, że powód zawarł ze spółką (...) z siedzibą w Norwegii umowę o cechach umowy o dzieło i w efekcie tych błędnych ustaleń oddalił powództwo;

3/ rażące naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 kpc i art. 328 § 2 kpc poprzez niedokonanie przez sąd I-szej instancji oceny dowodów z zeznań świadka L. Z. w zakresie w którym świadek ten potwierdził fakt dostarczenia pozwanej towaru, zawiezienia go do O. i potwierdzenia odbioru przez pozwaną oraz zeznań świadka M. Ł. (1) w tym fragmencie, w którym świadek ten przyznaje, że jako firma (...) sprzedał towar powoda na rzecz firmy M. S. (1), wystawił na jej rzecz fakturę Vat, rozliczył transakcję z faktur z powodem od strony podatkowej oraz zgłosił wierzytelność w postępowaniu upadłościowym z tytułu sprzedaży towarów powoda na rzecz firmy M. S. (1) jako jego wierzyciel co miało istotne znaczenie dla prawidłowego ustalenia stanu faktycznego i prawidłowego wyrokowania w sprawie.

W oparciu o powyższe wniosł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez zasądzenie na rzecz powoda kwoty żądanej pozwem tj. kwoty 231.810,11 zł wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami postępowania za obie instancje.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny po rozpoznaniu apelacji, zważył, co następuje:

Apelacja jest uzasadniona.

Sąd Okręgowy poczynił wadliwe ustalenia faktyczne i w konsekwencji nie trafnie zastosował prawo materialne. Wbrew stanowisku Sądu I Instancji powód wykazał zawarcie z pozwaną umów sprzedaży. W konsekwencji jego powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 382 k.p.c. sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. Kognicja sądu apelacyjnego obejmuje zatem „rozpoznanie sprawy” i to w taki sposób, w jaki mógł i powinien to uczynić sąd pierwszej instancji. Podstawowym założeniem postępowania apelacyjnego jest bowiem dążenie do wydania merytorycznego rozstrzygnięcia, opartego na materiale zebranym przez sąd I instancji i sąd odwoławczy, który musi samodzielnie ocenić całokształt zebranego w sprawie materiału dowodowego z uwzględnieniem faktów z zakresu notoryjności powszechnej i urzędowej, faktów przyznanych lub niezaprzeczonych a także domniemań prawnych.

W systemie dwuinstancyjnego rozpoznawania spraw cywilnych, w żywotnym interesie ustrojowym leży to, aby orzeczenia wydawane przez sąd drugiej instancji gwarantowały trafność i słuszność rozstrzygnięcia, czyli jego zgodność z prawem materialnym oraz poczuciem sprawiedliwości, temu służy m. in. szeroka swoboda jurysdykcyjna tego sądu odwoławczego (por. uzasadnienie uchwały 7 Sędziów z 31.01.2008 III CZP 49/07 OSN 2008 nr.6 poz. 55 której nadano moc zasady prawnej).

W wywiezionej apelacji skarżący zarzucił zarówno naruszenie przez Sąd orzekający przepisów prawa procesowego jak i przepisów prawa materialnego. W sytuacji, w której skarżący podważa zasadność zaskarżonego orzeczenia, powołując się zarówno na naruszenie prawa materialnego jak i przepisów procedury, w pierwszej kolejności wymaga rozważenia zarzut naruszenia przepisów procesowych, bowiem zarzut naruszenia prawa materialnego może być właściwie oceniony na tle prawidłowo ustalonego przez sąd stanu faktycznego.

W ocenie Sądu Apelacyjnego uzasadnione są zarzuty naruszenia art. 233 § 1 kpc przez nienależytą ocenę materiału dowodowego zebranego w sprawie. Kwestionując zawarcie umów sprzedaży przez strony udokumentowane fakturami VAT, listami CMR i zgłoszeniem wierzytelności przez powódkę w postępowaniu upadłościowym norweskiej firmy (...). Za wiarygodnością treści tych dokumentów i twierdzeń powoda przemawia także korespondencja mailowa między stronami oraz zeznania świadka M. Z. (1) oraz częściowo świadka M. Ł. (1) – męża pozwanej, który potwierdził między innymi rozliczenie faktur wystawionych przez powoda z urzędem skarbowym, wystawienie faktur na (...) czyli odsprzedanie towaru tej spółce i zgłoszenie wierzytelności do postępowania upadłościowego.

Przeciwko wiarygodności twierdzeń pozwanej przemawiają dobitnie zasady doświadczenia życiowego stawiające w wątpliwość tezę powódki o nieodpłatnym i grzecznościowym świadczeniu usług przewozu i firmowaniu eksportowej działalności powoda do Norwegii z przyjmowaniem na siebie ryzyka związanego z przyjmowaniem od powoda faktur Vat o nieprawdziwej treści, co do podmiotu sprzedawcy i kupującego, a następnie wystawienia nieprawdziwych faktur na norweską spółkę (...) i przyjmowanie od norweskiego urzędu skarbowego zwrotu podatku VAT należnego rzekomo powodowi i jemu przekazanego (w zakresie spełnionego świadczenia przez (...)).

Faktura VAT spełnia wiele funkcji wykraczających poza kwestie podatkowe. Może stanowić wezwanie do zapłaty, czy stwierdzenie wierzytelności pismem w rozumieniu art. 514 kc. Często też pełni funkcję dowodu w postępowaniu sądowym jako dokument prywatny stwierdzający treść i wykonanie umowy sprzedaży towarów czy wykonania usług (zob. uchwała Sądu Najwyższego z 10.07.2008r, III CZP 62/08, OSNC 2009/7-8/106). Niebagatelna moc dowodowa faktury VAT wynika także z surowych sankcji karnych stosowanych w przypadku niektórych wad fakturowania, w szczególności w przypadku dokumentowania zdarzeń, które nie miały miejsca (np. art. 106 e i n. ustawy o podatku VAT).

Dobrodziejstwo świadczone powodowi miałyby mieć miejsce w sytuacji, gdy wcześniej nie łączyły powoda z pozwaną żadne relacje gospodarcze ani osobiste usprawiedliwiające takie szczególne traktowanie. W dodatku w sytuacji, gdy pozwana od długiego czasu korzystnie współpracowała z formą (...) przez jej przedstawiciela M. S. (1), więc odstąpienie korzystnych kontraktów powodowi, w dodatku nieodpłatnie, a wręcz z ponoszeniem kosztów transportu – byłoby

nieracjonalne. Z maili pozwanej wynika, że bardzo interesowała się szczegółami współpracy i dostaw do (...) oraz bardzo nalegała na terminowość dostarczenia towaru.

Pozwana podnosi, że jej wpłaty na rzecz powoda to tylko zwrócony przez norweski urząd skarbowy podatek VAT. Jednak to twierdzenie nie zostało wykazane. Przelewy dokonane 20.02.2013r oraz 11.02.2013r udokumentowane wyciągiem bankowym (k.31) nie wskazują w tytule przelewu na takie rozliczenie, tylko na częściową zapłatę należności wymagalnej 3.09. 2012r. Nadto, jeśli pozwana rzeczywiście miała obowiązek zwracać należny powodowi VAT otrzymany z Norwegii, a naliczany od dobrowolnie dokonanej zapłaty to zważywszy, że stawka podatkowa VAT w Norwegii wynosi 25%, a zapłata (...) na rzecz powoda przekraczała 225.000 zł to powinna wyjaśnić zwrot tak niskiej kwoty (18.300 zł).

W tych okolicznościach należy przyjąć, że przedmiotowa wpłata pozwanej stanowiła częściowe spełnienie świadczenia, co potwierdza zawarcie umowy sprzedaży między stronami.

Sąd Okręgowy zasadnicze znaczenie nadał faktom częściowej zapłaty na rzecz powoda przez (...) oraz faktowi naprawy (sklejenia) blatu korianowego w domu klienta (...) przez pracownika powoda św. M. Z. (1) (rozprawa 8.03.2018r 00:24:18).

W ocenie Sądu Apelacyjnego, waga tych okoliczności –przemawiających na korzyść pozwanej - nie może przeważać przedstawionych wyżej argumentów. Jeżeli pozwana była dłużnikiem powoda, a (...) dłużnikiem pozwanej, to przekazanie świadczenia firmy norweskiej bezpośrednio powodowi byłoby rzeczą naturalną i często jest stosowane w obrocie gospodarczym w podobnych przypadkach. Z wyciągu bankowego (k.29-30) wynika, że na konto powoda wpłacał również inny podmiot z Norwegii (firma (...)).

Z zeznań świadka M. Z. (1) wynika, że chodziło o jeden przypadek naprawy sprzętu, który wytworzył powód. Odpowiedzialność powoda jako wykonawcy blatu wobec pozwanej jest oczywista. Gdyby powód dobrowolnie nie usunął tej wady to na skutek kolejnych reklamacji: klient- (...) pozwana, powód i tak nie uniknąłby odpowiedzialności z tego tytułu. Nadto ucierpiałaby renoma jego firmy. Zatem dobrowolne usunięcie przez niego przedmiotowej wady nie stanowi dowodu na zawarcie umowy sprzedaży między powodem a (...)

Uzasadniając fakt wystawienia przez powoda faktur stronie pozwanej Sąd Okręgowy dowolnie przyjął, że służyły one „rozliczeniom w trójstronnej współpracy”. Przedstawione wyżej dowody i argumenty wskazują, że strony zawarły umowy sprzedaży udokumentowanych wystawionymi przez powoda i przyjętym bez zastrzeżeń przez pozwaną fakturami VAT.

Sąd I Instancji bezkrytycznie przyjął zeznanie męża pozwanej, że dla dokonania sprzedaży towaru do Norwegii wymagane jest specjalne uprawnienie celne, którego powód nie posiadał. Tymczasem pozwana nie wskazała o jakie konkretnie uprawnienie chodzi, a ona sama je posiada. Należy podnieść, że Norwegia jak i Polska dzięki porozumieniom o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG) działają w strefie wolnego handlu, który daje możliwość wymiany towarów między tymi krajami. Potrzebne informacje można znaleźć bez trudu w Internecie, a liczne agencje celne służą pomocą w załatwieniu spraw celnych eksportera z norweskim urzędem celnym w tym uzyskania zwrotu VAT. Nie było zatem konieczności, ani nawet potrzeby do stosowania praktyki forsowanej przez pozwaną.

Zgodnie z art. 535 kc umowa sprzedaży polega na tym, że sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się odebrać rzecz i zapłacić sprzedawcy cenę. Istotą umowy sprzedaży jest zatem przeniesienie własności rzeczy ze sprzedawcy na kupującego w zamian za uzyskanie przez sprzedawcę wierzytelności o zapłatę ceny. Zeznania świadka M. Z. (1) z rozprawy z dnia 8 marca 2018r. potwierdzają fakt wydania towaru kupującemu potwierdzony dokumentami WZ wystawionymi na pozwaną. Własność towaru została zatem przeniesiona na pozwaną. Jeszcze dobitniej o sprzedaży i przejściu własności świadczy fakt odsprzedaży

nabytego przez pozwaną towaru kontrahentowi w Norwegii i wystawienie przez pozwaną faktur na sprzedany dalej towar i zgłoszenie wierzytelności w postępowaniu upadłościowym.

Zebrany w sprawie materiał dowody nie pozwala na ustalenie, iż powód zawarł z (...) w Norwegii umowę o cechach umowy o dzieło. Powód jedynie sprzedał swój towar pozwanej w ramach złożonego przez norweskiego inwestora na firmę pozwanej kompleksowego zamówienia. Brak zatem dowodu, aby zawarł umowę bezpośrednio z inwestorem z Norwegii, ani też nie zobowiązywał się względem niego do wykonania określonego dzieła np. montażu sprzedanego sprzętu.

Mając powyższe argumenty na względzie i uznając podniesione w apelacji zarzuty za zasadne, na podstawie art. 386 par. 1 k.p.c., Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok jak w sentencji.

O kosztach postępowania za obie instancje orzeczono na podstawie art. 98 zw. z art. 99 i 108 § 1 k.p.c. zgodnie z zasadą wyniku sporu stosując minimalną stawkę wynagrodzenia adwokackiego.

SSA Teresa Rak SSA Józef Wąsik SSA Robert Jurga